

РОЛЬ ХАРИЗМИ ОСОБИСТОСТІ У ПОЛІТИЦІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто роль харизми особистості та її вплив на просування у політиці.

Ключові слова: харизма, особистість, політичні діячі.

Abstract

The article deals with the role of the individual's charisma and its influence on promotion in politics.

Keywords: charisma, individual, politicians.

Сучасна культура представляє нам різні прояви такого чудового феномену як харизматична особистість, сьогодні ознаки якого можна зустріти у різних сферах суспільства. Найбільший інтерес представляють ті харизматики, які змогли реалізувати себе в політичній сфері, тому що їх вплив на політику та життя людей є найбільш суттєвим.

Почнемо із того, що ж представляє собою харизма – це природний талант подобатися великому числу людей. Тобто, це вміння викликати себе любов оточуючих. Харизма – невід’ємна ознака лідера, вона наче змушує виділитися людину в будь-якій ситуації та в суспільстві. Логічним буде припустити, що людина, наділена подібною ознакою, може з легкістю впливати на інших індивідів у кожному аспекті їхнього життя, особливо у політиці, адже саме там більшість людей слухає, а не проявляє діяльність.

Нездатність реально відповідати уявленням громадян про те, якою влада повинна бути, або переконати їх, що ця відповідність існує, закінчувалося, як правило, зміною правлячих еліт. Тому, природно, що проблема побудови ідеальних образів, іміджів політичних лідерів й впровадження їх в масову свідомість набула вирішального значення [1]. Харизма грає керуючу роль у суспільстві: саме вона змушує людей закрити очі на все невідгдане та дивитися лише у гарно намальовану картину майстерного маніпулятора, цілі якого часто відкидають на задній план, щоб насолодитися палкими промовама та приємною оманюю.

Вебер представив харизматичну владу як ідеально-типову модель, підкреслив, що конкретний аналіз шляхів становлення цього типу влади відсутній, тобто він не пов’язував його виникнення з конкретною історичною епохою або політичною системою. «Харизма» – надприродні риси особистості, які дозволяють їй підкорити собі маси, покликання бути вождем. Визнання харизми не є основою легітимності, воно – «обов’язок тих, хто повинен визнати цю якість» [2].

Чудовим прикладом ситуації, коли харизма перемагає стратегію, є політика Адольфа Гітлера. Злочинні діяння нацизму ретельно й у всіх подробицях зафіксовані істориками, але питання: як Гітлер зумів домогтися лояльності і відданості мільйонів громадян своєї країни? Яка «дудочка» допомогла йому завести в прірву величезну кількість недурних людей?

Харизматичний лідер – це не простий політик, який приймає рішення лише після серйозних консультацій. Особиста переконаність – ось найважливіший, майже магічний елемент, з якого виходить харизматична людина, коли приймає рішення, а різноманітні наради руйнують магію.

Головною визначальною рисою його характеру була здатність ненавидіти. «Він був не в ладах зі світом», – писав Август Кубічек, з яким Гітлер декількома роками пізніше ділив квартиру в Австрії. «Куди не поглянь, скрізь він бачив несправедливість, ненависть і ворожість. Ніщо не могло вислизнути від його критики, ніщо не могло викликати в нього прихильність. Задихаючись у цьому потоці ненависті, він виливав свій гнів на все, що його оточувало, на людство загалом, яке не розуміло і не цінувало його» [3].

Гітлер зумів переконати мільйони співгромадян у їхньому «арійському» походженні, в їхній

«особливості» та расовій «перевазі» над іншими народами, що буквально зцементувало його стосунки з провідною нацією. Він ніколи не намагався приховувати свою ненависть, презирство до демократії чи віру у винятковість сили у боротьбі за владу, але відкрито й красномовно мовив лише про двох ретельно відібраних ворогів — євреїв та комуністів. А оскільки переважна більшість німців ніколи не належала до цих двох груп, уроджена ненависть лідера нічим їм не загрожувала. Протверезіння настало тільки ближче до кінця війни.

У період економічної кризи мільйони німців несподівано звернули увагу до абсолютно нетипового лідера, вважаючи його «харизматичним» тільки тому, що він зумів ідентифікувати їхні страхи та надії, а також старанне приховане бажання покласти провину за їхню тяжку долю на когось іншого. Підсумок правління такого лідера став справжньою катастрофою для десятків мільйонів людей.

Люди – істоти соціальні, які хочуть комусь належати. Але реальне життя дуже часто виявляється протверезним холодним душем. І тільки усвідомивши, наскільки вміло можуть маніпулювати нами ті, хто прагне влади, наскільки часто ми самі добровільно дозволяємо їм це робити, ми зможемо зрозуміти, з якими загрозами стикається людство, коли люди, забувши про раціональність та скептичне ставлення до життя, вручають свої долі на руки лідерів із «харизмою».

Отже, харизма особистості грає керуючу роль у впливі індивіду на суспільство, адже навіть чудово спланована та прописана політична кампанія може програти людині, яка природжена збирати поряд себе мільйони та вести їх за собою без зайвих перешкод, але це не значить, що пункт призначення є саме тим результатом, якого чекали люди, ідучи за харизматичним політиком, адже рано чи пізно людей можуть завести або у прірву, або у краще майбутнє.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корнієнко В. Імідж політичного лідера: проблеми формування та практичної реалізації / В. Корнієнко, С. Денисюк. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2009. – 144 с.
2. Кибардина Л. Н. Анализ харизматического лидерства в социологии Макса Вебера // Омский научный вестник. – 2008. – 5 с.
3. Рис Л. Темная харизма Адольфа Гитлера. Ведущий миллионы в пропасть. / Л. Рис., пер. В. Евменов – Санкт-Петербург: Колибри, 2014. – 480 с.

Маренко Дана Вадимівна – студентка групи 2ПІ-18Б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 2pi.18.dm@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Marenko Dana – Department of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, e-mail: 2pi.18.dm@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com